

הגלות היא סילוק כבוד ה'

הגלות היא הפך זה, כאשר אנשים חיים בשטחיות, ומתבוננים על החיצוניות ולא על הפנימיות. המעלות הפנימיות אינן מכובדות אלא טמונות, וחסר בכבוד שמם וכבוד האדם האמיתי.

מי שיש לו את מידת הכבוד באמת ומעניין אותו האמת והמעלה האמיתית - לא ההערצה מאחרים - הוא זה שראוי ומוכן לגלות כבוד השם בעולם, דהיינו האלוקות הטמונה בעולם הזה.

ללמוד מחוויות החיים ולצמוח על ידיהם

יש דברים הנראים למעלה מהשגותינו, כביכול הם שייכים לדורות עברו. אמנם כשנתבונן, נזהה הנהגות אלו בתוך חיינו השגתיים, ונוכל להכיר שאלו הן הנהגות הטבעיות לנו ושייכות אלינו מאוד.

סיבות להליכה לגלות

לדוגמא, בשנים קדמוניות היה נהוג לצאת לגלות לשם תיקון המידות. אנשים היו עוזבים את ביתם למשך כמה שנים ומסתובבים בין העיירות, מבית כנסת אחד למשנהו. תכלית הגלות היתה לכפרת עוונות או לשם התחזקות במידת הביטחון - כי במצב זה חייב אדם לבטוח בה' (עי' אורחות צדיקים שער התשובה).

בספר צדקת הצדיק (אות פ) כתב שתיקון למדת הכעס היא לצאת לגלות, כי הגולה אינו מרגיש בעל הבית כדי לכעוס על אחרים. לכן הרוצח בשגגה גולה, כי שורש הרציחה במידת הכעס, לכן אף שרצח רק בשוגג מכל מקום יש בנפשו שייכות אל הרציחה, ולכן צריך שילך בגלות לעקור מידת הכעס.

ובספר תומר דבורה (פ"ט) בענין מידת המלכות כתב בשם הזוהר הקדוש שעל ידי הליכה לגלות הוא מתדמה לבוראו שנמצא גם כן בגלות - שכינתא בגלותא, ומוציא על ידי זה ספירה זו אל הפועל. כי מדרך ההולכים בגלות שהם נמצאים במקום שאין

להם מכרים ועוזרים, ומרגישים חלשים ובודדים, ועל ידי זה הוא משתתף בצער השכינה שגם כן נמצאת במצב דומה, שאינה יכולה להתקשר עם העולם ולהיטיב עמה. על ידי זה הוא מעורר בעצמו השתוקקות לחזרת השכינה אלינו ולבקש מלכות ה' מעומק הלב.

השימוש בחוויות החיים לעבודת ה'

הנה התומר דבורה משתמש בחוויית האדם בחייו ככלי לעבודת השם. וכבר מקובל משמיה דהחזון איש, שכל ההרגשים שיש בעולם הזה, כולם כלי לעבודת השם, ואפילו מה שאשה נהנית לסדר את השולחן. כי אם תכלית הבריאה היא עבודת השם, ממילא אין דבר בעולם שאינו מיועד להביא לעבודת השם. אלא שהעולם היום חושב רק על השגת יעדים, ולא על המהלך אליהם. אבל האמת שההרגשים והעבודה שבדרך הם חלקים לא פחות חשובים מהשגת היעד בעצמו.

וכן הגר"א כתב (פירושו למשלי כה, טו) דברים דומים, שבשעה שאדם נמצא במצב שהוא דואג לעתידו, עליו לחשוב על צרות אחרות שכבר עבר בחיים ואיך הוא יצא מהם לבסוף, ועל ידי זה יבוא לבטוח שגם מצרה זו יצא בשלום. אף אנו נוכל לקיים חלק נכבד מעבודתנו על ידי שנזכור מצבים שהיו לנו בעבר וניקח מהם תובנות אל עבודת ה' שלנו היום.

דמיון צער שחווינו לצער השכינה

והנה כולנו היינו פעם במצב של גלות, אם מעט ואם הרבה, למשל כשנכנסנו לשיבה חדשה ולא הכרנו שם איש, או עברנו דירה לעיר חדשה או לאיזור לא מוכר. כשניזכר באותם רגשות שהרגשנו אז, נוכל להשתמש בזה לעבודת השם שלנו לעתיד, כי זה יעזור לנו להרגיש את צער השכינה שהיא גם כן בגלות.

נוכל להיזכר גם כן באירוע מהעבר, בעת שהלכו חברינו לטיול או למסעדה ולא זכרו להזמין אותנו איתם. בודאי היתה זו הרגשה של צער ובדידות גדולה. על ידי שנעמיק להכיר בהרגשת הצער הזה נוכל להשתתף בצער השכינה שגם כן עזובה כל הקשורים אליה והלכו למקומות אחרים.

ואף על פי שאין הקב"ה בשר ודם, ולא מחשבותיו כמחשבותינו, מכל מקום רצון השם הוא שנקיש ממה שאנחנו מרגישים אל מה שכביכול הוא עובר.

כמו כן, כשבשעת מעשה יש לנו מצב של קושי וצער של בדידות, חוץ ממה שלמדנו מהאורחות צדיקים וצדקת הצדיק שאפשר להשתמש בזה לתיקון מידות מסוימות, נוכל לכוין את זה גם כן להשתתף בצער השכינה שמצטערת במצב דומה.

קירבת אלוקים מיוחדת למי שמתחבר לצער השכינה בזמן הגלות

לצערנו רוב כלל ישראל בדורנו אינם שומרי תורה ומצוות ורחוקים מאוד מהקב"ה. פעם היה בית לה', עם כהנים, עבודה וכבוד שמים, והיום חסרנו כל אלו. הצער גדול מאוד, וחילול השם הוא עצום. ומי שמתקשר ומזדהה עם אותו צער השכינה, זוכה לקרבת אלוקים מיוחדת בזמן שאין לשכינה כמעט דורשים. על ידי זה אף אדם פשוט יכול להשיג דרגות עליונות מאוד גם בדור שפל ורחוק כשלנו, ומסוגל להגיע למדרגות שצדיקים גדולים הגיעו אליהן בעבר.

הרי זו דומה למלך שהוכרח לצאת לגלות וניגש אליו אדם אחד להצהיר אמונים ואמר: "אדוני המלך, אני נאמן אליך גם היום, ואתה עדיין מלכי", הרי הוא יזכה לקירבה מאת המלך באופן שבדרך כלל אי אפשר להיות קרוב אליו, כיון שכעת אין המלך במצב שמושל בכבודו. אף אנו, אם נשתמש בימי האבלות באופן של הזדהות וקירבת השם, נוכל לזכות לקירבה עצומה שאי אפשר להשיג בהזדמנות אחרת.

מטעם זה נקרא תשעה באב "מועד" (איכה א, טו) מלשון התוועדות וקירבה, כיון שהקירבה של יום זה אי אפשר להשיג בזמנים אחרים.

כבוד השם על ידי עשיית רצונו

רבי חיים פרידלנדר זצ"ל בספר שפתי חיים (מועדים ח"ג עמ' רפו) מביא את דברי הרמח"ל (דעת תבונות ס' קכח) שמסביר את הפסוק (תהלים קד, לא) "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו". כלומר, כבוד השם הוא כשהוא שמח במעשיו.

כיצד מכבדים אדם? על ידי עשיית רצונו, כי רצונו של אדם זהו כבודו. כך גם כשאנו עושים את רצון השם, זהו כבודו. אלא שבניגוד למעשה אנוש שהכבוד מוסיף להם משהו אישי, הקב"ה מופרש ומובדל מכל הרגשת כבוד, אלא שעל ידי שנכבד אותו אנו מתחברים אליו.